

อภิปราย : ความรุนแรงในครอบครัว คือ ภัยเงียบในวิกฤติ COVID-19 (1)

คุณ วรภัทร แสงแก้ว

หัวหน้ากลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์
และศูนย์ OSCC โรงพยาบาล ปทุมธานี

ท่านสาโรช นักเบศร์

อัยการอาวุโส สำนักงานคดีเยาวชนและ
ครอบครัว สำนักงานอัยการสูงสุด

คุณ ลัดดา จีรกุล

หัวหน้ากลุ่มงานสังคมสงเคราะห์
สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

ศูนย์พึ่งได้ ONE STOP CRISIS CENTER (OSCC)

บทบาทหน้าที่ของศูนย์ OSCC

- สร้างระบบคัดกรองและช่วยเหลือผู้ถูกระทำรุนแรงให้เกิดทุกหน่วย
- รวบรวมข้อมูลและประสานงานกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกโรงพยาบาล อาจมีความเกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิและกฎหมาย
- ทำงานบูรณาการสหวิชาชีพตามกรอบกฎหมาย และสนับสนุนกระบวนการยุติธรรม
- รักษาพยาบาลฟื้นฟูสภาพร่างกาย จิตใจ บริการด้านการแพทย์สาธารณสุข
- ส่งต่อความช่วยเหลือให้ความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
- สรุปสถิติรายงานติดตามผลการช่วยเหลือแจ้งข้อมูลกลับผู้เกี่ยวข้องและพื้นที่

การช่วยเหลือปัญหาความรุนแรงในช่วงสถานการณ์ระบาดโรค COVID-19

การแพร่ระบาดของโรคทำให้คนต้องเผชิญปัญหาหลายอย่างพร้อมๆกัน ความเครียด กิจกรรมทางสังคมที่ถูกจำกัด ความยากลำบากทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น การเข้าถึงบริการต่างๆ ยากขึ้นทั้งหมด คือ ความเสี่ยงของผู้หญิงและเด็กถูกทำร้ายมีมากขึ้น “โรคระบาดเงา” ในกรณีของศูนย์ OSCC จึงมีการรับมือ เพื่อให้สามารถให้บริการได้อย่างทันท่วงที มีการปฏิบัติ คือ

- การแจ้งให้หน่วยบริการทุกหน่วยในโรงพยาบาลว่าศูนย์ OSCC ยังเปิดให้บริการปกติ และมีช่องทางพิเศษให้บริการ
- รับ Case ส่งต่อจากทุกหน่วย ตำรวจ พมจ. บ้านพักเด็ก โรงเรียน อปท. ชุมชน ฯลฯ
- นำเรื่องเข้าคณะกรรมการ EOC ของ รพ. ขอให้คัดกรอง Covid-19 หากพบให้ส่งต่อ OSCC เพื่อดำเนินการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน

อภิปราย : ความรุนแรงในครอบครัว คือ ภัยเงียบในวิกฤติ COVID-19 (2)

คุณ วรภัทร แสงแก้ว

หัวหน้ากลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์
และศูนย์ OSCC โรงพยาบาล ปทุมธานี

ท่านลาโรช นักเบศร์

อัยการอาวุโส สำนักงานคดีเยาวชนและ
ครอบครัว สำนักงานอัยการสูงสุด

คุณ ลัดดา จีรกุล

หัวหน้ากลุ่มงานสังคมสงเคราะห์
สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

ผู้ถูกระทำ ความรุนแรงและครอบครัวต้องการระบบสนับสนุนที่ดี เนื่องจากเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องจากโครงสร้างสังคม จึงต้องมีการประสานงานระหว่างกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ ที่ทุกหน่วยงานต้องทำงานไปในทิศทางเดียวกันจึงจะช่วยให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยผู้เสียหายจะต้องได้รับการช่วยเหลือบริการสาธารณสุข ทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ เข้าถึงสวัสดิการสังคมการสงเคราะห์ที่หลากหลาย และเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่จะช่วยให้เกิดการคุ้มครองสิทธิ และสวัสดิภาพ

การทำงานแบบสหสาขาวิชาชีพ

เป็นการประสานและช่วยเหลือ โดยมีการแลกเปลี่ยนกระบวนการทำงานความรู้แต่ละวิชาชีพ เพื่อให้เกิดการสนับสนุนระหว่างกัน รวมถึงสามารถช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ รวดเร็ว และไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะมีหลากหลายอาชีพ ทั้งภายในโรงพยาบาล เช่น แพทย์ พยาบาล จิตแพทย์ กุมารแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ และภายนอกโรงพยาบาลซึ่งมีการประสานร่วมกับ ตำรวจ ครู ศาล หรือกลุ่มองค์กรเอกชน (NGO) ที่ให้ความช่วยเหลือได้

ขั้นตอนการรักษา

- ป้องกันการถูกระทำ
- บอกแหล่งข้อมูลการช่วยเหลือด้านกฎหมาย สวัสดิการสังคม ที่พักที่ปลอดภัย ยุติการตั้งครุฑ
- มีขั้นตอนด้านความปลอดภัย
- ทราบความเสี่ยงที่เผชิญที่เด็ก ผู้หญิง และผู้พิการ
- หากมีการแทรกแซง กรณีถูกคุกคามข่มขู่ ส่งต่อข้อมูล และดำเนินการทางกฎหมาย
- แยกออกจากครอบครัว ในกรณีที่มีความเสี่ยง หรือเป็นเด็ก และเยาวชน
- เพิ่มความปลอดภัยด้านสุขภาพและการเป็นอยู่
- นำกฎหมายมาบังคับใช้ให้เหมาะสม

อภิปราย : ความรุนแรงในครอบครัว คือ ภัยเงียบในวิกฤติ COVID-19 (3)

คุณ วรภัทร แสงแก้ว

หัวหน้ากลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์
และศูนย์ OSCC โรงพยาบาล ปทุมธานี

ท่านลาโรช นักเบศร์

อัยการอาวุโส สำนักงานคดีเยาวชนและ
ครอบครัว สำนักงานอัยการสูงสุด

คุณ ลัดดา จีรกุล

หัวหน้ากลุ่มงานสังคมสงเคราะห์
สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

โดยมีการประชุมเคส (Case Conference) ในกรณีที่มีความยุ่งยากซับซ้อน และต้องการความช่วยเหลือที่เร่งด่วน เป็นการระดมความร่วมมือและความเข้าใจของหลากหลายสาขาอาชีพ เนื่องจากการทำงานกับมนุษย์ต้องอาศัยความรู้หลายฐาน ซึ่งจะช่วยให้เกิดการปรับทัศนคติให้แต่ละวิชาชีพ มีความละเอียดอ่อนที่จะเข้าใจพฤติกรรม เด็ก สตรี การคุ้มครองสิทธิ ลดขั้นตอนการให้บริการ รวมถึงได้ความรู้เฉพาะด้าน เพื่อวางแผนป้องกันไม่ให้ถูก “ทำร้ายซ้ำ” ผู้เสียหายและผู้กระทำผิดได้รับการปกป้องมากขึ้น จากกระบวนการยุติธรรม

ประสิทธิภาพในการป้องกัน

- การออกคำสั่งคุ้มครอง หรือนำกฎหมายมาช่วย จะลดความรุนแรงและความถี่ หรือการกระทำของความรุนแรงลงได้
- การช่วยเหลือที่รวดเร็วและจริงจังเป็นสิ่งสำคัญในการลดเหตุการณ์ทำร้ายในครอบครัวลง และเสริมสร้างพลังอำนาจและความเข้มแข็งให้กับผู้ถูกกระทำ
- เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการลดหรือป้องกันความรุนแรงในครอบครัว
- มีการบูรณาการกฎหมาย รวมบริการ ความรุนแรงในครอบครัวและการ คุ้มครองเด็กเข้าด้วยกันเพื่อช่วยเหลือผู้เป็นเหยื่อให้มีประสิทธิภาพ
- กำหนดบทลงโทษความรุนแรงในครอบครัวที่ มั่นคง เข้มแข็ง เสริมสร้างความรู้สึกรังเกียจเพื่อให้ผู้ถูกกระทำรู้สึกว่าจะไม่ควรถูกกลั่นแกล้ง

กระบวนการและกลไกคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวและแนวทางปฏิบัติตามกฎหมาย

การกระทำความรุนแรงของบุคคลในครอบครัว ต้องใช้ความช่วยเหลือและการสอดส่องของประชาชน ซึ่งจะมีบทบาทในการคุ้มครองเด็ก สามารถทำได้โดยการแจ้งเหตุ ตามกฎหมายระบุว่า ผู้ใดพบเหตุ ทราบ เชื่อว่ามีเหตุความรุนแรง ให้ดำเนินการ คือ

อภิปราย : ความรุนแรงในครอบครัว คือ ภัยเงียบในวิกฤติ COVID-19 (4)

คุณ วรภัทร แสงแก้ว

หัวหน้ากลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์
และศูนย์ OSCC โรงพยาบาล ปทุมธานี

ท่านสาโรช นักเบศร์

อัยการอาวุโส สำนักงานคดีเยาวชนและ
ครอบครัว สำนักงานอัยการสูงสุด

คุณ ลัดดา จีรกุล

หัวหน้ากลุ่มงานสังคมสงเคราะห์
สถาบันกัลยาณิราชนครินทร์

1. แจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ฝ่ายปกครองตำรวจ ผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กหรือหน่วยงานและฝ่ายบริหาร
ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดำเนินการตาม มาตรา ๒๙, ๔๑ ตามพรบ.คุ้มครองเด็ก และ ม.๕ พรบ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำ
ด้วยความรุนแรงในครอบครัว โดยการแจ้งเหตุโดยสุจริตไม่ทำให้ต้องรับผิดทางกฎหมาย
2. ห้ามเผยแพร่โฆษณาต่อสื่อสาธารณะ

พรบ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ๒๕๕๐

ความรุนแรงในครอบครัว คือ การกระทำโดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคล
ในครอบครัวโดยมิชอบ เป็นการบังคับ หรือ ครอบงำ ผิดคลองธรรม โดยไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท

- กระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ ของบุคคลในครอบครัว
- บังคับ ใช้อำนาจ ครอบงำ ผิดคลองธรรม ให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับ
การกระทำ

การคุ้มครองเด็ก หากมีกรณีที่ การถูกทำให้เสื่อมเสียเสรีภาพ ถูกกระทำผิดทางเพศ ถูกทำให้เกิดอันตรายแก่กาย
และจิตใจ ถูกใช้ให้ทำในสิ่งที่น่าเป็นอันตรายแก่กายและจิตใจ ถูกใช้ให้ทำในสิ่งที่น่าขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรม
จะต้องมีการดำเนินคดีไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

แนวทางการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

1. แจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (ม.๕)
 - ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวแจ้งเหตุ
 - ผู้ที่ทราบหรือพบเห็นการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวแจ้งเหตุ
2. พนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินข้อเท็จจริงและสถานการณ์ (ม.๖)
 - บันทึกและประเมินข้อเท็จจริงที่รับแจ้ง
 - ประเมินสถานะของเด็กและสถานการณ์เบื้องต้น

อภิปราย : ความรุนแรงในครอบครัว คือ ภัยเงียบในวิกฤติ COVID-19 (5)

คุณ วรภัทร แสงแก้ว

หัวหน้ากลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์
และศูนย์ OSCC โรงพยาบาล ปทุมธานี

ท่านสาโรช นักเบศร์

อัยการอาวุโส สำนักงานคดีเยาวชนและ
ครอบครัว สำนักงานอัยการสูงสุด

คุณ ลัดดา จีรกุล

หัวหน้ากลุ่มงานสังคมสงเคราะห์
สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

3. ดำเนินการช่วยเหลือคุ้มครองเบื้องต้น (ม.๖)

- สืบค้นข้อเท็จจริง เข้าไปในเคหะสถานตรวจข้อเท็จจริง และช่วยเหลือเบื้องต้น
- จัดให้มีการตรวจรักษาทางร่างกายและจิตใจ
- จัดให้ได้รับการปรึกษาแนะนำจากจิตแพทย์, นักจิต, นักสังคม หรือร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน

4. ดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพ (ม.๗ ม.๑๗๒-๑๗๙ /ม.๑๐, ๑๑, ๑๒)

แนวทางคุ้มครองสวัสดิภาพป้องกันการกระทำซ้ำ (ม.๑๐-๑๑, ม.๑๗๒)

โดยจะมีทั้งในกรณีที่มีการร้องทุกข์ มีคดีความ และไม่มีการร้องทุกข์เพื่อพยายามลดช่องว่างที่ผู้เสียหายอาจไม่สามารถร้องทุกข์ด้วยตนเองได้

1. กรณีมีการร้องทุกข์ และมีเหตุน่าเชื่อว่าจะมีการกระทำความรุนแรงอีก

- ระหว่างสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ หรือ ศาล มีอำนาจออกคำสั่งกำหนดมาตรการบรรเทาทุกข์ชั่วคราว แต่ระหว่างพิจารณาเป็นอำนาจศาล
- ผู้เสียหาย พนักงานสอบสวน อัยการ พนักงานเจ้าหน้าที่ อาจยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ หรือ ศาลให้ออกคำสั่งก็ได้
- คำสั่งบรรเทาทุกข์ชั่วคราว ออกได้เท่าที่จำเป็นและสมควร

2. กรณีไม่มีการร้องทุกข์ แต่มีเหตุน่าเชื่อว่าจะมีการกระทำความรุนแรงอีก

- พนักงานสอบสวน อัยการ พนักงานเจ้าหน้าที่ อาจเรียกคู่กรณีมาเจรจาทำข้อตกลงกัน ซึ่งจะต้องถูกติดตามโดยพนักงานสอบสวนว่าปฏิบัติตามเงื่อนไขได้หรือไม่
- ผู้เสียหาย และพนักงานสอบสวนอัยการ พนักงานเจ้าหน้าที่ อาจยื่นคำขอต่อศาลเยาวชน ให้ออกคำสั่งตามกฎหมาย (ม.๗, ๑๗๒)

ความรุนแรงทางเพศ จากปัญหา สู่การเหยี่ยวยา

การประชุมวิชาการนิติสุขภาพจิต ครั้งที่ 4
สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

"สรุปเนื้อหาในภาพรวม"

อภิปราย : ความรุนแรงในครอบครัว คือ ภัยเงียบในวิกฤติ COVID-19 (6)

คุณ วรภัทร แสงแก้ว
หัวหน้ากลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์
และศูนย์ OSCC โรงพยาบาล ปทุมธานี

ท่านสาโรช นักเบศร์
อัยการอาวุโส สำนักงานคดีเยาวชนและ
ครอบครัว สำนักงานอัยการสูงสุด

คุณ ลัดดา จีรกุล
หัวหน้ากลุ่มงานสังคมสงเคราะห์
สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

หากศาลตัดสินว่ามีการกระทำผิดเล็กน้อย ก็จะมีการส่งผู้กระทำไปบำบัดรักษา หรือหากเป็นกรณีที่รุนแรง ก็ถูกตัดสินให้จำคุกไม่เกิน 6 เดือน ปรับไม่เกิน 60,000 บาท แต่ในกรณีรุนแรง มักจะมีความผิดเป็นโทษอื่นร่วมด้วย เช่น การทำร้ายร่างกาย

ในการดำเนินการ จะต้องรวบรวมข้อมูลให้ครบ และประเมินสถานการณ์ให้ได้ว่าจะมีผลกระทบต่อครอบครัว ความสัมพันธ์อย่างไรบ้าง หากเป็นกรณีเด็กเล็ก จะต้องระมัดระวังและเก็บข้อมูลให้รอบด้าน ทั้งการสัมภาษณ์ การตรวจร่างกาย เพื่อจะได้ช่วยลดความเสี่ยงและสามารถแก้ไขปัญหาได้จริง และครอบคลุม